

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie z wniosku obrońcy **M. J.**,
o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 marca 2024 r., sygn. II AKo 4/24, stwierdzającym brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 9 marca 2021 r., sygn. II W 2/21,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 września 2024 r.
wniosku obrońcy z dnia 10 czerwca 2024 r. o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Anny Dziergawki,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

**wyłączyć sędzię Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę od udziału
w rozpoznaniu sprawy o sygn. IV KO 40/24.**

UZASADNIENIE

Obrońca M. J. pismem z dnia 25 marca 2024 r. złożył wniosek o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 marca 2024 r., sygn. II AKo 4/24, stwierdzającym brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 9 marca 2021 r., sygn. II W 2/21. W uzasadnieniu wniosku obrońca wskazał, że „złożony wcześniej wniosek, rozpoznała

osoba nie posiadająca statusu Sądu”. Wniosek ten został zarejestrowany w repertorium w Izby Karnej pod sygn. IV KO 40/24 i zgodnie z kolejnością wpływu, zarządzeniem Prezesa Izby Karnej z dnia 10 kwietnia 2024 r. sprawę przydzielono SSN Markowi Siwkowi (k. 93). W dniu 10 maja 2024 r. wpłynęły do Sądu Najwyższego dwa wnioski obrońcy, z dnia 25 marca 2024 r. (k. 117) i z dnia 29 kwietnia 2024 r. (k.99), w wyłączenie w trybie art. 42 k.p.k. sędziego Marka Siwka, które zastały zarejestrowane pod sygn. KRI 454, a do rozpoznania został wyznaczony SSN Jerzy Grubba (k. 131). Postanowieniem z dnia 15 maja 2024 r., KRI 454, Sąd Najwyższy po rozpoznaniu w Izbie Karnej, wyłączył sędziego Marka Siwka od udziału w sprawie o wznowienie postępowania o sygn. IV KO 40/24 (k. 132). W jego miejsce, zarządzeniem z dnia 22 maja 2024 r. została wyznaczona sędzia Anna Dziergawka (k. 136).

Obrońca M.J. pismem z dnia 10 czerwca 2024 r., które wpłynęło do Izby Karnej w dniu 17 czerwca 2024 r., wniósł o wyłączenie od orzekania Anny Dziergawki (k. 142-154). Wniosek został zarejestrowany pod sygn. KRI 492, a sprawa przydzielona SSN Barbarze Skoczkwskiej zarządzeniem z dnia 18 czerwca 2024 r. (k.156).

W dniu 1 lipca 2024 r. wpłynął do Sądu Najwyższego kolejny wniosek obrońcy M. J., datowany na dzień 22 czerwca 2024 r., o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki od rozpoznania sprawy o sygn. IV KO 40/24 i mimo, iż był on kierowany do Izby Karnej, został zarejestrowany w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 1 lipca 2024 r. pod sygn. I NWW 180/24 (k. 1). Sprawa została przydzielona zarządzeniem z dnia 8 lipca 2024 r. SSN Grzegorzowi Pastuszko (k. 16), a wniosek o jego wyłączenie zawarty we wniosku o wyłączenie sędzi Anny Dziergawki, postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2024 r., sygn. I NWW 180/24 został pozostawiony bez rozpoznania (k. 22). Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2024 r., sygn. I NWW 180/24, pozostawiony bez rozpoznania został także wniosek o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym pod sygn. IV KO 40/24 (k. 31).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy M.J. z dnia 10 czerwca 2024 r., który wpłynął do Izby Karnej 17 czerwca 2024 r., o wyłączenie SSN Anny Dziergawki, oparty o przepis art. 42 k.p.k. jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy w tym składzie zauważa, że obrońca obwinionego wniósł do Sądu Najwyższego, kierowane do Izby Karnej, dwa niemalże identyczne wnioski o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt IV KO 40/24. Podkreślić jednak należy, że przedmiotem rozpoznania w tej sprawie jest pierwszy z wniosków obrońcy, który został przydzielony do rozpoznania zarządzeniem Prezesa Izby Karnej z dnia 18 czerwca 2024 r. i zarządzenie to nie została zmienione w jakimkolwiek zakresie. Przed oceną drugiego z wniosków sędzieja Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Grzegorza Pastuszko zdawał sobie z tego sprawę, bowiem zapoznał się z aktami Izby Karnej o sygn. IV KO 40/24, które zostały przekazane na jego zarządzenie w dniu 19 lipca 2024 r. Na konieczność rozpoznania merytorycznego wniosku z dnia 10 czerwca 2024 r. wskazuje jednak nie tylko to, że postanowienie z dnia 22 sierpnia 2024 r. zostało wydane przez Grzegorza Pastuszko, który jest sędzią Izby, co do której zachodzi szereg wątpliwości prawnych, ale także okoliczność, że z uwagi na pozostawienie drugiego wniosku o wyłączenie bez rozpoznania, nie może mieć zastosowania przepis art. 41a k.p.k. Przepis ten, nawet gdyby postanowienie zostało wydane przez Sąd w innym składzie, nie mógłby mieć zastosowania w tej sprawie, gdyż dotyczy on jedynie wniosku o wyłączenie sędziego opartego na tych samych podstawach faktycznych co wniosek wcześniej rozpoznany, a nie wniosku pozostawionego bez rozpoznania.

Zgodnie z przepisem art. 41 § 1 k.p.k. sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Okolicznością mogąca wywołać tę wątpliwość może być m.in. tryb powołania sędziego Sądu Najwyższego na urząd (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KK 206/21). Złożony przez obrońcę obwinionego wniosek opiera się na okolicznościach związanych z powołaniem Anny Dziergawki na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz

niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na taki wniosek prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; uchwała Sądu Najwyższego w składzie połączonych 3 Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20).

Z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika natomiast, że tego rodzaju wady stwierdzone w postępowaniach nominacyjnych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą brane pod uwagę w podobnych skargach złożonych w przyszłości do Trybunału (por. m. in. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce; z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce i z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce).

Nieuwzględnienie tego wniosku doprowadziłoby nadto do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Przypomnieć należy, że jak wynika z wniosku o wznowienie postępowania został on złożony z uwagi na wydanie postanowienia przez sędziego, który powołany został do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego przez Prezydenta RP na wniosek KRS, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc pozostaje on w tej samej sytuacji faktycznej oraz prawnej jak SSN Anna Dziergawka, a więc wobec niej aktualizują się te same zastrzeżenia, na które wskazuje obrońca (por. II KO 12/22 – postanowienie z dnia 17 marca 2022 r., IV KO 32/22 – postanowienie z dnia 28 kwietnia 2022 r., V KB 6/22 – postanowienie z dnia 14 października 2022 r. oraz przede wszystkim uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22).

Mając powyższe na uwadze należało wyłączyć sędzię Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. IV KO 40/24 (KRI 492).

[PGW]

[ms]

